

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. lapkričio 10 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Stasio Gagio (kolegijos pirmininkas), Ryčio Krasausko, Ramutės Ruškytės (pranešėja),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo V. T. apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. rugpjūčio 6 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo V. T. skundą atsakovui Vilniaus pataisos namams dėl įsakymo panaikinimo, grąžinimo į vidaus tarnybą, vidutinio darbo užmokesčio už priverstinės pravaikštos laiką priteisimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas V. T. (toliau – ir pareiškėjas) kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: 1) panaikinti Vilniaus pataisos namų (toliau – ir Vilniaus PN) direktoriaus 2021 m. balandžio 15 d. įsakymą „Dėl V. T. atleidimo iš vidaus tarnybos“ Nr. 4-170 (toliau – ir Įsakymas); 2) grąžinti pareiškėją į Vilniaus PN 1-ojo saugumo valdymo skyriaus jaunesniojo specialisto pareigas; 3) priteisti pareiškėjui iš atsakovo Vilniaus PN vidutinį darbo užmokestį už priverstinės pravaikštos laiką nuo pareiškėjo atleidimo iš pareigų dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

2. Pareiškėjas skunde nurodė, kad 2020 m. gruodžio 9 d. Vilniaus miesto apylinkės teismo nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-2282-1123/2020 pripažintas kaltu pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – ir BK) 235 straipsnio 1 dalį ir jam skirta 50 MGL (2 500 Eur) dydžio bauda. Vilniaus apygardos teismas 2021 m. kovo 19 d. nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo nuosprendį paliko nepakeistą (baudžiamoji byla Nr. 1A-179-929/2021). Pareiškėjas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pateikė kasacinį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 9 d. nuosprendžio ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarties panaikinimo.

3. Paaiškino, kad Įsakymas, kuriuo pareiškėjas buvo atleistas iš pareigų, priimtas remiantis Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – ir Statutas) 72 straipsnio 1 dalies 9 punktu, numatančiu, jog pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo pareigūnas nuteisiamas už tyčinio nusikaltimo ar tyčinio baudžiamojo nusižengimo padarymą arba jam atimama teisė dirbti teisėsaugos institucijose, arba dėl kurio vykdymo jis negali atlikti savo pareigų, arba kai buvo padaręs tyčinį nusikaltimą ir buvo teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės įstatymų nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2021 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. KT58-A-N4/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus tarnybos statuto

9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ (toliau – ir Nutarimas) pripažino, kad Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata „pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“ bei konstituciniam teisinės valstybės principui. Pareiškėjo nuomone, Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punktą taip pat prieštarauja Konstitucijai.

4. Pareiškėjo nuomone, nei Statutas, nei Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas (toliau – ir VTĮ) nereglamentuoja neteisėtai atleistų pareigūnų teisių gynimo būdų. Pareiškėjas prašė tiesiogiai taikyti minėtą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą bei Konstituciją, o jų netaikant, stabdyti bylą ir kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Statuto 72 straipsnio 1 dalies punkto atitikties Konstitucijos 33 straipsnio 1 daliai.

5. Atsakovas Vilniaus PN atsiliepime į skundą su juo nesutiko ir prašė jį atmesti.

6. Atsakovas nurodė, kad Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkto norma imperatyvi ir, įsiteisėjus teismo nuosprendžiui, kuriuo pareiškėjas nuteistas už tyčinio nusikaltimo padarymą, nesuteikė atsakovui jokios pasirinkimo teisės, kaip tik atleisti pareiškėją. Atsakovo teigimu, egzistuojant faktinei aplinkybei, t. y. įsiteisėjusiam teismo nuosprendžiui, kuriuo pareigūnas pripažintas kaltu ir nuteistas už tyčinės nusikalstamos veikos padarymą, Vilniaus PN direktoriaus 2021 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 4-170 „Dėl V. T. atleidimo iš vidaus tarnybos“ pareiškėjas buvo atleistas iš vidaus tarnybos. Įsakymą dėl atleidimo priėmė kompetentingas pareigūnas, įsakymo turinys yra pagrįstas objektyviais duomenimis ir teisės aktais.

7. Atsakovas pažymėjo, kad nors pareiškėjas Vilniaus apygardos teismo nutartį yra apskundęs kasacine tvarka Lietuvos Aukščiausiajam Teismui, tačiau ši aplinkybė neturi įtakos skundžiamo Vilniaus PN direktoriaus Įsakymo galiojimui, kadangi kasacija baudžiamajame procese pagal savo pobūdį yra išimtinė įsiteisėjusio nuosprendžio peržiūrėjimo stadija, nesustabdanti ir neatidedanti šio nuosprendžio įsiteisėjimo bei vykdymo.

8. Atsakovo nuomone, pareigūno, įsiteisėjusiu teismo sprendimu pripažinto kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, gražinimas į vidaus tarnybą yra nesuderinamas su visuomenės teisėtai lūkesčiais, kurių visuomenė tikisi iš pareigūnų. Pareiškėjas, pradėdamas tarnybą bausmių vykdymo sistemoje, davė priesaiką būti ištikimas Lietuvai, gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, negailėti jėgų gindamas visuomenės ir valstybės interesus, gerbti žmogaus teises ir laisves, sąžiningai atlikti jam patikėtas pareigas ir visada saugoti gerą Kalėjų departamento pareigūno vardą ir tai nėra vien formalumas. Taip pat, būdamas vidaus tarnybos pareigūnu, privalėjo saugoti, gerbti ir vykdyti Lietuvos įstatymus, tačiau, duodamas baudžiamojame byloje žinomai melagingus parodymus, padarė BK 235 straipsnio 1 dalyje uždraustą veiką, kurią įstatymų leidėjas priskiria prie nusikaltimų teisingumui.

9. Atsakovas nurodė, kad pareiškėjas, siekdamas pagrįsti savo abejonę dėl Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkto atitikties Konstitucijai, nepateikia pakankamai teisinių argumentų, kurie patvirtintų būtinybę šioje byloje kreiptis į Konstitucinį Teismą tam, kad byla būtų teisingai išnagrinėta, o apsiriboja bendro ir deklaratyvaus pobūdžio teiginiais dėl tariamo lygiateisiškumo principo pažeidimo.

II.

10. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. rugpjūčio 6 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė.

11. Teismas nustatė, kad pareiškėjas iki atleidimo iš tarnybos ėjo Vilniaus PN 2-ojo Saugumo valdymo skyriaus jaunesniojo specialisto pareigas (vidaus tarnybos leitenanto laipsnis). Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 9 d. nuosprendžiu (baudžiamojame byloje Nr. 1-2282-1123/2020) V. T. kartu su kitais nuteistaisiais buvo pripažintas kaltu pagal BK 235 straipsnio 1 dalį ir nubaustas 50 MGL (2 500 Eur) bauda už tai, kad apklausiamas kaip liudytojas baudžiamojame byloje dėl piktnaudžiavimo ir dokumentų klastojimo, davė žinomai melagingus parodymus. Vilniaus

apygardos teismas 2021 m. kovo 19 d. nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo nuosprendį paliko nepakeistą (baudžiamoji byla Nr. 1A-179-929/2021). Pareiškėjas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 9 d. nuosprendžio ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarties, kurį Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2021 m. gegužės 13 d. nutartimi priėmė, byla kasacine tvarka dar neišnagrinėta.

12. Teismas nurodė, kad Vilniaus PN direktoriaus 2021 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 4-170 „Dėl V. T. atleidimo iš vidaus tarnybos“ pareiškėjas, ėjęs 1-ojo saugumo valdymo skyriaus jaunesniojo specialisto pareigas, buvo atleistas iš vidaus tarnybos.

13. Teismas pažymėjo, kad byloje nėra ginčo dėl faktinių pareiškėjo atleidimo iš tarnybos aplinkybių, jog pareiškėjas atleistas dėl to, kad Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 9 d. nuosprendžiu pripažintas kaltu padaręs nusikalstamą veiką, numatytą BK 235 straipsnio 1 dalyje, už kurią jam buvo paskirta 2 500 eurų dydžio bauda.

14. Teismas nurodė, kad pareiškėjo reputacija, kaip ji suprantama Statute, šiuo metu negali būti pripažįstama nepriekaištinga. Pareiškėjas yra įsiteisėjęs teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu padaręs nusikaltimą, taigi atitinka Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto sąlygos dalį dėl asmens nelaikymo nepriekaištingos reputacijos.

15. Vertindamas byloje nustatytas reikšmingas aplinkybes Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. balandžio 14 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ kontekste, teismas nurodė, kad Konstitucinis Teismas iš esmės pasisakė dėl pretenduojančių į vidaus tarnybą asmenų atitikimo nepriekaištingos reputacijos reikalavimams ir proporcingumo principo, jog ir išnykus teistumui, bei asmeniui, baustam net už nesunkų tyčinį nusikaltimą, ribojama teisė visam laikui eiti pareigas vidaus tarnyboje. Nagrinėjamu atveju, faktinės aplinkybės skiriasi. Pareiškėjo atveju netaikytina Statuto II skyriaus pirmojo skirsnio „Priėmimas į vidaus tarnybą“ 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata, o Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punktas aiškiai nurodo atleidimo iš tarnybos pagrindą, siejamą su apkaltinamojo teismo nuosprendžiu už tyčinio nusikaltimo padarymą įsiteisėjimu.

16. Teismas nurodė, kad nėra pagrindo abejoti minėtos teisės normos atitiktimi Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintiems principams ir teisėms, siejant faktinę situaciją byloje su pareiškėjo atžvilgiu priimtu ir įsiteisėjęs apkaltinamuoju nuosprendžiu dėl padaryto tyčinio nusikaltimo, todėl prašymo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą netenkino.

17. Teismas, remdamasis byloje esančiais įrodymais bei teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis, nustatė, kad pareiškėjas, būdamas pataisos įstaigų pareigūnu, apklausiamas liudytoju baudžiamojoje byloje dėl piktnaudžiavimo ir dokumentų klastojimo, būdamas įspėtas, kad už melagingų parodymų davimą liudytojas atsako pagal BK 235 straipsnį, davė žinomai melagingus parodymus, ir buvo nuteistas pripažinus jį kaltu padarius nusikalstamą veiką, numatytą BK 235 straipsnio 1 dalyje.

18. Teismas pažymėjo, kad Statutas nenumato galimybės pasirinkti, ar atleisti pareigūną Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkte nustatytu pagrindu, ar ne. Visais atvejais pareigūnas, padaręs tyčinį nusikaltimą (ir net teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės įstatymų nustatyta tvarka) atleidžiamas iš vidaus tarnybos. Šis atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindas yra nustatytas kaip savarankiškas ir pakankamas vidaus tarnybos santykių nutraukimo pagrindas bei nėra laikomas tarnybine nuobauda. Tokio pobūdžio priemonės taikymas skirtas tam, kad būtų saugojamas vidaus reikalų sistemos autoritetas visuomenėje, būtų formuojamas visuomenės teigiamas požiūris į šios sistemos veiklos principingumą ir efektyvumą.

19. Vertindamas pareiškėjo skundo teiginius, kad Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pateikus kasacinį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 9 d. nuosprendžio ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarties panaikinimo, yra tikimybė, jog jo atžvilgiu priimtas apkaltinamasis nuosprendis gali būti panaikintas, teismas nurodė, jog sistemiškai analizuojant Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) normas, asmuo įgyja nuteistojo statusą, teismui priėmus apkaltinamąjį nuosprendį. Kasacinis skundas paduodamas dėl jau įsiteisėjęs nuosprendžio ar nutarties (BPK 25, 29, 336 straipsniai). Statutas nesieja atleidimo iš

vidaus tarnybos pagrindų su aplinkybėmis, ar apkaltinamasis nuosprendis perduotas vykdymui ar ne, ar jo vykdymas sustabdytas, ar vyksta dar kokie nors kiti procesiniai veiksmai pagal BPK. Todėl teismas atmetė kaip nepagrįstus pareiškėjo skundo hipotetinius argumentus dėl tikimybės, kad nuosprendis gali būti panaikintas.

20. Teismas, įvertinęs byloje esančius įrodymus, ginčui aktualias Statuto nuostatas, priėjo prie išvados, kad atsakovo Įsakymas dėl pareiškėjo atleidimo iš vidaus tarnybos, įsiteisėjus jį apkaltinusiame teismo nuosprendžiui, yra teisėtas ir pagrįstas, jo naikinti pareiškėjo skunde nurodytais ar kitais motyvais nėra teisinio pagrindo.

III.

21. Pareiškėjas V. T. padavė apeliacinį skundą, kuriame prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. rugpjūčio 6 d. sprendimą ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

22. Pareiškėjas nurodo, kad skunde, remdamasis Konstitucinio Teismo išaiškinimais, prašė kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą.

23. Pažymi, kad Konstitucinis Teismas 2021 m. balandžio 14 d. Nutarimu pripažindamas, jog Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata „pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui, pasisakė, kad aiškindamas Konstituciją, *inter alia* (be kita ko) jos 33 straipsnio 1 dalies nuostata, jog piliečiai turi teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad: valstybės tarnybos santykiai apima ne tik santykius, susijusius su piliečio teisės lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą įgyvendinimu, bet ir santykius, susiklostančius piliečiui įstojus į valstybės tarnybą ir einant pareigas valstybės tarnyboje; konstituciniai reikalavimai valstybės tarnybai kaip sistemai suponuoja ir tam tikrus konstituciškai pagrįstus reikalavimus asmenims, kurie siekia įgyvendinti savo konstitucinę teisę lygiomis sąlygomis stoti į valstybės tarnybą arba jau yra tapę valstybės tarnautojais.

24. Pareiškėjas, atsižvelgdamas į tai, kad Nutarime Konstitucinis Teismas padarydamas išvadą, jog Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata „pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas“ prieštarauja Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui, pažymėjo, jog draudimas būti statutiniais valstybės tarnautojais – vidaus tarnybos sistemos pareigūnais neterminuotai ne tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus, *inter alia* Lietuvos valstybei ar valstybės tarnybai, bet ir visiems pripažintiems kaltais dėl bet kurio tyčinio nusikaltimo padarymo asmenims, neatsižvelgiant į padaryto nusikaltimo pavojingumą, negali būti pateisinamas statutinės valstybės tarnybos ypatumais, nes juo paneigiama teisės stoti į tokią valstybės tarnybą esmė, sistemiškai pasisakė ne tik apie asmenų norinčių stoti į valstybės tarnybą, bet ir jau tapusių valstybės tarnautojais, lūkesčių pažeidimą, darytina išvada, kad Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punktas, kuriuo nustatyta, jog pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo pareigūnas nuteisiamas už bet kokio tyčinio nusikaltimo ar tyčinio baudžiamojo nusižengimo padarymą arba jam atimama teisė dirbti teisėsaugos institucijose, arba dėl kurio vykdymo jis negali atlikti savo pareigų, arba kai buvo padaręs tyčinį nusikaltimą ir buvo teismo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės įstatymų nustatyta tvarka, taip pat prieštarauja Konstitucijai, pareiškėjas ir prašė teismo kreiptis į Konstitucinį Teismą.

25. Pareiškėjas nesutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad nenustačius pagrindo abejoti minėtos teisės normos atitiktimi Konstitucijoje įtvirtintiems principams ir teisėms, siejant faktinę situaciją byloje su pareiškėjo atžvilgiu priimtu ir įsiteisėjusiu apkaltinamuoju nuosprendžiu

dėl padaryto tyčinio nusikaltimo, netenkinamas jo prašymas dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą. Pareiškėjo nuomone, teismas turėjo kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkto atitikties Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, bei 48 straipsnio 1 dalies nuostatos „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui.

26. Atsakovas Vilniaus PN atsiliepiame į pareiškėjo apeliacinį skundą su juo nesutinka ir prašo jį atmesti.

27. Atsakovas nurodo, kad įvertinus nagrinėjamos administracinės bylos aplinkybes, pirmos instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog nėra jokio pagrindo kreiptis į Konstitucinį Teismą. Nagrinėjamoje administracinėje byloje nenustatyta abejonių dėl šioje byloje ginčo teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų, t. y. Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkto, atitikimo Konstitucijai. Ši teisės norma yra galiojanti, todėl ginčijamas Vilniaus PN direktoriaus Įsakymas, priimtas laikantis Statuto nuostatų, yra pagrįstas ir teisėtas, todėl nėra jokio pagrindo tenkinti pareiškėjo apeliacinį skundą.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

28. Pareiškėjas savo prašyme atkreipia dėmesį, kad jo atžvilgiu priimtas teismo nuosprendis yra apskūstas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui ir, kad jis gali būti panaikintas, nors neginčija, jog kasacinis skundas yra paduodamas dėl jau įsiteisėjusio nuosprendžio ar nutarties.

29. Pirmosios instancijos teismo sprendimą pareiškėjas apeliacine tvarka ginčija vienu aspektu – jo manymu Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punktas prieštarauja Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“ ir 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui, ir mano, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu iširti ginčijamos nuostatos konstitucingumą.

30. Pareiškėjas prieštaravimą Konstitucijai grindžia Konstitucinio Teismo argumentais, kuriuos jis išdėstė savo 2021 m. balandžio 14 d. Nutarime, pripažindamas Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatą „pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas“ prieštaraujančia Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

31. Konstitucinis Teismas konstatavo, jog įstatymų leidėjas, reguliuodamas valstybės tarnybos santykius ir siekdamas konstituciškai pagrįsto tikslo užtikrinti valstybės tarnyboje einančių pareigas asmenų patikimumą, privalo nustatyti *inter alia* su šių asmenų reputacija susijusius stojimo į valstybės tarnybą reikalavimus, be kita ko, reikalavimą nebūti teistam už tam tikrus nusikaltimus; nustatant šį reikalavimą turi būti paisoma konstitucinio proporcingumo principo, kaip vieno iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų, pagal kurį negali būti nustatyti didesni konstitucinės teisės stoti į valstybės tarnybą ribojimai, negu būtina valstybės tarnyboje einančių pareigas asmenų patikimumui užtikrinti, *inter alia* negali būti paneigta šios teisės esmė; tai reiškia, kad turi būti atsižvelgiama į nusikaltimų pavojingumą, todėl neterminuotas draudimas stoti į valstybės tarnybą gali būti nustatytas tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus, *inter alia* Lietuvos valstybei ar valstybės tarnybai.

32. Todėl teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo pozicija, kad Konstitucinio Teismo argumentai buvo siejami su teisės norma, reglamentuojančia pretenduojančių (stojančių į vidaus tarnybą) asmenų reikalavimu, kad neterminuotas draudimas stoti į valstybės tarnybą gali būti nustatytas tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus, *inter alia* Lietuvos valstybei ar valstybės tarnybai.

33. Kitaip tariant, Konstitucinis Teismas konstatavo, kad nustatant reikalavimą nebūti teistam už tam tikrus nusikaltimus, būtina paisyti konstitucinio proporcingumo principo, kai išnykus teistumui, bei asmeniui, baustam net už nesunkų tyčinį nusikaltimą, nebūtų ribojama teisė visam laikui eiti pareigas vidaus tarnyboje. Nagrinėjamu atveju, susiklostė kiti santykiai, kurie nėra tapatūs tiems santykiams ir tirtai normai Konstitucinio Teismo 2021 m. balandžio 14 d. nutarime.

32. Pareiškėjo atveju netaikytina Statuto II skyriaus pirmojo skirsnio „Priėmimas į vidaus tarnybą“ 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata, o Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punktas aiškiai nurodo atleidimo (ne priėmimo) iš tarnybos pagrindą, siejamą su apkaltinamojo teismo nuosprendžiu už tyčinio nusikaltimo padarymą įsiteisėjimu. Šiuo atveju pareiškėjas nestoja į valstybės tarnybą (vidaus tarnybą) praėjus tam tikram laikotarpiui, o yra atleidžiamas iš tarnybos dėl to, kad jis yra įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas kaltu padaręs nusikaltimą, be to asmeniui, atleidimo iš darbo metu nėra išnykęs teistumas. Pagal BK 11 straipsnio 3 dalį turinčiais teistumą laikomi už nusikaltimo padarymą nuteisti asmenys, kuriems įsiteisėjo Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teismo priimtas apkaltinamasis nuosprendis.

33. Teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas, būdamas pataisos įstaigų pareigūnu, apklausiamas liudytoju baudžiamojame byloje dėl piktnaudžiavimo ir dokumentų klastojimo, būdamas įspėtas, kad už melagingų parodymų davimą liudytojas atsako pagal BK 235 straipsnį, davė žinomai melagingus parodymus, ir buvo nuteistas pripažinus jį kaltu padarius nusikalstamą veiką, numatytą BK 235 straipsnio 1 dalyje. BK 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nesunkus nusikaltimas yra tyčinis nusikaltimas, už kurį baudžiamajame įstatyme numatyta didžiausia bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo. Už pareiškėjo padarytą nusikaltimą, numatytą BK 235 straipsnio 1 dalyje, nustatyta maksimali bausmė – laisvės atėmimas iki dvejų metų. Taigi pareiškėjas padarė nesunkų tyčinį nusikaltimą.

34. Pagal BK 97 straipsnio 3 dalį turinčiais teistumą laikomi: 1) asmenys, kuriems bausmės vykdymas buvo atidėtas, – laikotarpiu, kuriam buvo atidėtas bausmės vykdymas; 2) asmenys, nuteisti už neatsargius nusikaltimus, – bausmės atlikimo laikotarpiu; 3) asmenys, nuteisti už tyčinius nusikaltimus ir realiai atlikę paskirtą bausmę, – bausmės atlikimo laikotarpiu ir po bausmės atlikimo arba atleidimo nuo bausmės atlikimo: a) trejus metus, jeigu jie nuteisti už nesunkų ar apysunkį nusikaltimą. Todėl nagrinėjamu atveju nėra išnykęs ir asmens teistumas jam padarius nesunkų tyčinį nusikaltimą.

35. Atsižvelgiant į šios Nutarties 31–34 punktuose išdėstytus argumentus, konstatuotina, kad pareiškėjo cituojamais Konstitucinio Teismo argumentais negali būti grindžiamas Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkto prieštaravimas Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Kitų motyvų pareiškėjas dėl jo nurodyto Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punkto atitikties Konstitucijai nepateikė.

36. Teisėjų kolegijos vertinimu Statuto 72 straipsnio 1 dalies 9 punktas, kuriuo, be kita ko, nustatyta, kad pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos, kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo pareigūnas nuteisiamas už tyčinio nusikaltimo (nagrinėjamu atveju žinomai melagingų parodymų davimą) padarymą, nekelia abejonių dėl atitikties Konstitucijai. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad asmuo, įgyvendinęs Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą savo teisę stoti į valstybės tarnybą, privalo būti lojalus valstybei ir dirbti taip, kad jo ištikimybė valstybei ir patikimumas nekeltų jokių abejonių, kad piliečiai galėtų pagrįstai pasitikėti valstybės tarnautojais (2019 m. balandžio 18 d., 2020 m. gruodžio 11 d., 2021 m. balandžio 14 d. nutarimai).

37. Apibendrinama šioje nutartyje aptartas bylos faktines ir teises aplinkybes, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė teisiškai reikšmingas aplinkybes bylai išspręsti, teisingai pritaikė ginčo santykius reglamentuojančias teises normas. Apeliacinio skundo argumentai nepaneigia pirmosios instancijos teismo išvadų, todėl pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmetamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 148 straipsnio 1 dalimi, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Pareiškėjo V. T. apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. rugpjūčio 6 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Stasys Gagys

Rytis Krasauskas

Ramutė Ruškytė